

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 27 Δεκεμβρίου 2024 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη-Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου-Εισηγήτρια και Καλή Χατζηγιαννάκη, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 18.11.2024, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1697/19.11.2024 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», (εφεξής η προσφεύγουσα) που εδρεύει στην οδό ... αριθ. ..., Τ.Κ....., ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» - ... (εφεξής, ο αναθέτων φορέας), που εδρεύει επί της οδού ... στην ..., Τ.Κ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα, και

κατά της παρεμβαίνουσας ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «...», αποτελούμενη από: α) την εταιρεία με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στον ..., οδός ... αριθ. ... και ... και β) την εταιρεία με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στον ..., οδός ... αριθ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται όπως ακυρωθεί η με αριθμό .../...2024 απόφαση του Δ.Σ του αναθέτοντος φορέα, με την οποία εγκρίθηκε το, από2024 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς της επιτροπής διενέργειας του υπόψη διαγωνισμού, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού διαγωνισμού με τίτλο: «...», εκτιμώμενης αξίας ...€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, κωδικός CPV: ... (...), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής (με αριθ. πρωτ. .../...2024 διακήρυξη, συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Με την παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα ένωση οικονομικών φορέων ζητεί όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης απόφαση, με την οποία έγινε αποδεκτή η τεχνική προσφορά της και έλαβε συνολικά 150 βαθμούς.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθ. ..., ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000,00€), αναλογούν παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 18.11.2024, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 1697/19.11.2024, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η προσφεύγουσα προσβάλλει εμπρόθεσμα την ως άνω απόφαση, καθόσον η κατ' αυτής προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη του Δ.Σ. του αναθέτοντος φορέα αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις2024.

4. Επειδή, η προσφεύγουσα που υπέβαλε τη με αριθ. ... προσφορά στον εν θέματι διαγωνισμό και η οποία απορρίφθηκε, θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη υπ' αριθ. .../... ..2024 απόφαση του Δ.Σ της ...: i) μη νομίμως απορρίφθηκε η προσφορά της σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε εισέτι εκδοθεί δικαστική απόφαση επί της ασκηθείσης αίτησης ακύρωσης – αναστολής κατά της σιωπηρής απόρριψης της προγενέστερης, υπό ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ .../18.06.2024 προσφυγής της, με την οποία στρεφόταν, μεταξύ άλλων, κατά των όρων 2.2.5. και 2.2.7. της διακήρυξης και ii) μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά της ένωσης εταιρειών «...», καθότι δεν πληροί απαραίτους όρους της διακήρυξης που σχετίζονται με τους όρους συμμετοχής των ενώσεων οικονομικών φορέων, με τα πρότυπα

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

διασφάλισης ποιότητας και τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, καθώς και με τον χρόνο ανταπόκρισης του αναδόχου σε έκτακτες περιστάσεις.

5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ. 39/2017, η ασκηθείσα παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (... ..2024), ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής στις 18.11.2024 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεί δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα ένωση οικονομικών φορέων προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η τεχνική της προσφορά και αποφασίσθηκε η συμμετοχή της στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

6. Επειδή, η οικεία αναθέτουσα αρχή απέστειλε το, από2024, έγγραφο απόψεων σε σχέση με την υπό κρίση προσφυγή, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

7. Επειδή, στις2024 η προσφεύγουσα υπέβαλε εμπροθέσμως υπόμνημα, ήτοι εντός πέντε ημερών από την κοινοποίηση στις2024 από την αναθέτουσα των απόψεών της, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

8. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

• **1^{ος} λόγος προσφυγής: μη νόμιμη απόρριψη προσφοράς προ της έκδοσης δικαστικής απόφασης επί αίτησης ακύρωσης-αναστολής που ασκήθηκε κατά σιωπηρής απόρριψης προσφυγής**

A) Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι μη νομίμως αποφασίστηκε η απόρριψη της προσφοράς της, λόγω μη πλήρωσης των όρων 2.2.5. και 2.2.7. της διακήρυξης, υπό την επιφύλαξη της έκδοσης δικαστικής απόφασης επί της εκ μέρους της ασκηθείσας αίτησης ακύρωσης-αναστολής, λόγω της σιωπηρής απόρριψης προγενέστερης προσφυγής της, με την οποία ζητούσε, μεταξύ άλλων, την ακύρωση των προαναφερόμενων όρων της διακήρυξης, αφού δεν νοείται έκδοση διοικητικής πράξης με αιρέσεις ή επιφυλάξεις. Ως ειδικότερα αναφέρει η προσφεύγουσα: «[...] *Ακόμη όμως και αν κριθεί ότι πρόκειται περί*

μη νόμιμης διαλυτικής αίρεσης και πάλι είναι μη νόμιμη η απόφαση, καθόσον δεν νοείται διαλυτική αίρεση σε δημόσιους διαγωνισμούς συναρτώμενη σε δικαστική απόφαση, δεδομένου ότι δεν χωρεί αίρεση παρά μόνο σε ενέργειες της διοίκησης που ασκούνται κατά διακριτική ευχέρεια και όχι σε δικαστικές αποφάσεις [...]».

• Ο οικείος αναθέτων φορέας υποστηρίζει ότι η ισχύς οιασδήποτε απόφασης ή διοικητικής πράξης προφανώς και τελεί υπό την αίρεση της μη έκδοσης αντίθετων αποφάσεων των αρμόδιων δικαιοδοτικών ή άλλων αρμόδιων οργάνων, ως είναι η ΕΑΔΗΣΥ, στο δε έγγραφο απόψεών του επί της παρούσας προσφυγής, αναφέρει χαρακτηριστικά ότι: «... Εφόσον μάλιστα εν προκειμένω τελεί εν εκκρεμότητι η έκδοση απόφασης επί της αιτήσεως ακύρωσης – αναστολής της προσφεύγουσας επί των όρων της διακήρυξης, η ανωτέρω διατύπωση τονίζει το σεβασμό της εταιρείας μας, ως αναθέτοντα φορέα, στις σχετικές δικαστικές κρίσεις, ως η ανωτέρω εκκρεμής: το αρμόδιο δικαστήριο δύναται να αποφασίσει οτιδήποτε αυτό κρίνει σκόπιμο (π.χ. αλλαγή όρων διαγωνισμού, ταυτόχρονη παράταση καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, απόρριψη της αιτήσεως ως απαραδέκτου λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος της νυν προσφεύγουσας, απόρριψη της αιτήσεως για άλλους ουσιαστικούς λόγους κλπ.). Στη περίπτωση δε κατά την οποία δικαιωθεί η νυν προσφεύγουσα, η προσφορά αυτής, ενδεχομένως με το ίδιο περιεχόμενο, θα μπορούσε προφανώς να μην απορριφθεί σε μια υπό άλλους όρους διεξαχθησομένη διαγωνιστική διαδικασία. Και τούτο τονίζει η ανωτέρω απόφαση, με απόλυτο σεβασμό στη νομιμότητα. Όμως, ως ορθώς αναφέρει το ανωτέρω πρακτικό, στον ενεστώτα χρόνο, δηλαδή υπό την παρούσα νομική κατάσταση, η προσφορά της προσφεύγουσας είναι απορριπτέα...».

Β) Από τα στοιχεία του οικείου φακέλου, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα άσκησε την με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ .../18.06.2024 προδικαστική προσφυγή, με την οποία ζητεί, μεταξύ άλλων, την ακύρωση των όρων 2.2.5. και 2.2.7. της ένδικης διακήρυξης και υπέβαλε προσφορά στον υπόψη διαγωνισμό, διατυπώνοντας επιφύλαξη ως προς την νομιμότητα των προσβαλλόμενων όρων. Εν συνεχεία, λόγω της σιωπηρής απόρριψης της ανωτέρω προσφυγής από την Αρχή, η προσφεύγουσα άσκησε την με αριθ. καταχ. .../09.09.2024 αίτηση ακύρωσης και αναστολής, η οποία προσδιορίστηκε προς συζήτηση στις2024 ενώπιον του ...' Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου ..., εντέλει, όμως,

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

αναβλήθηκε για τη δικάσιμο της ...^{ης}... 2024. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι ο οικείος αναθέτων φορέας αποφάσισε την απόρριψη της επίμαχης προσφοράς για λόγους που σχετίζονται με τους όρους 2.2.5. και 2.2.7. της διακήρυξης, για τους οποίους, ως προελέχθη, η προσφεύγουσα συμμετείχε με επιφύλαξη και κατά των οποίων άσκησε την με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ .../18.06.2024 προδικαστική προσφυγή.

Ως προς την απόρριψη της επίμαχης προσφοράς, στην προσβαλλόμενη απόφαση της ... αναφέρονται τα εξής: «*Η Διακήρυξη απαιτεί στην παράγραφο 2.2.7 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» (σελίδα 23): «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με: ... δ. Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα, σύμφωνα με το πρότυπο ISO ... ή ισοδύναμο, με πεδίο εφαρμογής τις Τα εν λόγω πιστοποιητικά τα οποία προσκομίζονται στην προσφορά, θα πρέπει να είναι εν ισχύ κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, κατά την υποβολή των προσφορών και να διατηρούνται εν ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης...».* Η ανωτέρω εταιρεία, όπως προκύπτει από την Υπεύθυνη Δήλωση που έχει συμπεριλάβει, δεν διέθετε κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης, ήτοι .../.../2024 το πιστοποιητικό ISO ..., το οποίο και απέκτησε στις .../.../2024. Χαρακτηριστικά αναφέρει: «*Ως προς την απαίτηση στον όρο 2.2.7 της διακήρυξης, ότι τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης θα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης (.../.../2024), κατά της οποίας έχουμε ασκήσει την με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ .../18-06-2024 προδικαστική προσφυγή, αιτούμενοι την ακύρωση της υπ' αριθμ. .../24 διακήρυξης, συμμετέχουμε με επιφύλαξη, καθόσον η εταιρεία μας κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης δεν διέθετε το πιστοποιητικό ISO ..., ήτοι το πιστοποιητικό της περίπτωσης δ' του όρου 2.2.7, το οποίο διαθέτει τώρα με ημερομηνία έκδοσης την .../.../2024. Κατά τα λοιπά η εταιρεία διαθέτει τα λοιπά αναφερόμενα στο άρθρο 2.2.7 της διακήρυξης πιστοποιητικά, τα οποία είναι εν ισχύ κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας τα οποία δεσμευόμαστε να διατηρούμε καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης».* Το ανωτέρω γεγονός συνιστά λόγο απόρριψης, υπό την επιφύλαξη των Αποφάσεων επί των σχετικών προσφυγών ή και ενδίκων μέσων. Ως εκ τούτου, η προσφορά στον ενεστώτα χρόνο απορρίπτεται.».

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

• Επιπροσθέτως, στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται ότι: «*Η Διακήρυξη απαιτεί στην παράγραφο 2.2.5, περίπτωση Γ «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» (σελίδα 22): «Να μην εμφανίζουν ζημιά σε καμία από τις παραπάνω χρήσεις (...,...) και προς τούτο να προσκομίζεται Υπεύθυνη Δήλωση». Η ανωτέρω εταιρεία, όπως προκύπτει από την Υπεύθυνη Δήλωση που έχει συμπεριλάβει, δεν ικανοποιεί την ανωτέρω απαίτηση. Χαρακτηριστικά αναφέρει: «Ως προς την απαίτηση της περίπτωσης γ' του όρου 2.2.5 (Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια) της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να μην εμφανίζουν ζημιά σε καμία από τις χρήσεις ..., ..., κατά της οποίας έχουμε ασκήσει την με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ .../18-06-2024 προδικαστική προσφυγή, αιτούμενοι την ακύρωση της υπ' αριθμ. .../24 διακήρυξης συμμετέχουμε με επιφύλαξη, καθόσον ενώ έχουμε ζημιογόνες χρήσεις, οι χρήσεις μας για τα έτη ..., και ... αθροιστικά εξεταζόμενες δεν είναι ζημιογόνες.».* Το ανωτέρω γεγονός συνιστά λόγο απόρριψης, υπό την επιφύλαξη των Αποφάσεων επί των σχετικών προσφυγών ή και ενδίκων μέσων. Ως εκ τούτου, η προσφορά στον ενεστώτα χρόνο απορρίπτεται ... Η Επιτροπή δεν προέβη στην τεχνική αξιολόγηση της διαγωνιζόμενης εταιρείας, λόγω του ότι η προσφορά τον ενεστώτα χρόνο απορρίπτεται, υπό την επιφύλαξη των Αποφάσεων επί των σχετικών προσφυγών ή και ενδίκων μέσων. Καταληκτικά, η Επιτροπή αποφασίζει ότι: • Απορρίπτει την προσφορά και δεν προκρίνεται στην επόμενη φάση του Διαγωνισμού, η εταιρεία «...» τον ενεστώτα χρόνο, υπό την επιφύλαξη των Αποφάσεων επί των σχετικών προσφυγών ή και ενδίκων μέσων...».

Γ) Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη του Δ.Σ του αναθέτοντος φορέα ορθώς εκδόθηκε υπό την αίρεση της έκδοσης δικαστικής απόφασης, με την οποία το Δικαστήριο πιθανότατα θα αναπέμψει την υπόθεση στην Αρχή, προκειμένου η τελευταία να ασκήσει την κατά νόμο αρμοδιότητά της, ήτοι, προκειμένου να αποφανθεί επί των ειδικών και συγκεκριμένων αιτιάσεων της προσφυγής. Ως, εξάλλου, έχει κριθεί νομολογιακώς, σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης των ισχυρισμών αιτούσας εταιρείας χωρίς καμία αιτιολογία, πιθανολογείται η παράβαση της εκ του νόμου (άρθρα 367 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 18 του π.δ. 39/2017) υποχρέωσής της να αποφανθεί αιτιολογημένα επί της ουσίας των αιτιάσεων της προσφυγής. Και

τούτο, διότι το Δικαστήριο δεν δύναται επ' ευκαιρία εκδίκασης της αίτησης, να προβεί πρωτογενώς στην εξέταση και πιθανολόγηση των αιτιάσεων της προσφυγής, επί των οποίων δεν έχει αποφανθεί η ΕΑΔΗΣΥ.

Ωστόσο, επειδή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 6 του ν. 4412/2016, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ακύρωσης-αναστολής ενώπιον του Δικαστηρίου κωλύουν την σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης (εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή το αρμόδιο δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά) και ουχί την συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας, γίνεται δεκτό ότι νομίμως απορρίφθηκε η προσφορά της προσφεύγουσας *«υπό την επιφύλαξη των Αποφάσεων επί των σχετικών προσφυγών ή και ενδίκων μέσων.»*, απορριπτομένων των ισχυρισμών της τελευταίας, κατά τους οποίους δήθεν η ... όφειλε να αναμείνει την ολοκλήρωση των ένδικων διαδικασιών, προ της έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης. Επομένως, η απλή συνέχιση της ένδικης διαδικασίας και ιδίως, η έκδοση απόφασης επί των υποβληθεισών τεχνικών προσφορών ουδόλως παρεμποδίζεται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα αφενός μεν, προσέβαλε τους όρους 2.2.5. και 2.2.7. της διακήρυξης με την άσκηση προσφυγής, αφετέρου δε, συμμετείχε στον υπόψη διαγωνισμό διατυπώνοντας επιφύλαξη ως προς την νομιμότητα των ως άνω όρων και άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα, λόγω σιωπηρής απόρριψης της προσφυγής της από την Αρχή, για τα οποία (ένδικα μέσα) δεν έχει εισέτι εκδοθεί σχετική δικαστική απόφαση. Με βάση τα προλεχθέντα και δοθέντος ότι η προσφεύγουσα δεν επικαλείται συγκεκριμένο άρθρο του νόμου ή της διακήρυξης, το οποίο δήθεν παραβιάστηκε εν προκειμένω, ο 1^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος.

• 2^{ος} λόγος προσφυγής: μη πλήρωση των όρων της διακήρυξης σχετικά με την συμμετοχή των ενώσεων οικονομικών φορέων

A) Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι μη νομίμως έγινε δεκτή η τεχνική προσφορά της ένωσης εταιρειών «...», καθόσον δεν πληροί απαραίτατους όρους της διακήρυξης σχετικά με τους όρους συμμετοχής των ενώσεων οικονομικών φορέων, αφού στα Ε.Ε.Ε.Σ των δύο (2) μελών της ένωσης, δεν δηλώθηκε (όπως έπρεπε), ούτε το ποσοστό και το είδος συμμετοχής εκάστου μέλους, αλλά ούτε και η κατανομή της αμοιβής μεταξύ τους.

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

- Η παρεμβαίνουσα ένωση οικονομικών φορέων υποστηρίζει ότι έπραξε το μείζον, διότι μαζί με την προσφορά της προσκόμισε το ίδιο το αποδεικτικό μέσο πλήρωσης των οικείων απαιτήσεων συμμετοχής, δηλαδή το ιδιωτικό συμφωνητικό (το οποίο, σημειωτέον, φέρει ψηφιακές υπογραφές και δεν δύναται να τροποποιηθεί εκ των υστέρων), από το οποίο αποδεικνύονται όλα τα ζητούμενα στοιχεία, ενώ ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι υπάρχει κάποια ασάφεια, αυτή μπορούσε να αρθεί παραδεκτά μέσω της κλήσης της σε διευκρινίσεις, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

Β) Στο άρθρο 96 («Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής - Καταργούμενες διατάξεις») παρ. 7 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: *«7. Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.»*.

- Επίσης, στο άρθρο 2.4.1. («Γενικοί όροι υποβολής προσφορών») της διακήρυξης ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: *«Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ψηφιακά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.»*.

- Τέλος, στο άρθρο 2.2.9.1. («Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών») της διακήρυξης ορίζεται ότι: *«Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα VIII το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Επισημαίνεται ότι προς απόδειξη*

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής των παραγράφων 2.2.4. μέχρι 2.2.8. της παρούσης ο οικονομικός φορέας απαιτείται να συμπληρώσει μόνο την Ενότητα Α του Μέρους IV του ΕΕΕΣ, χωρίς να υποχρεούται να συμπληρώσει οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV ... Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης. Στο ΕΕΕΣ απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.».

Από τη σαφή γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων – τους οποίους, σημειωτέον, αποδέχθηκε η καθής η προσφυγή με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή της στον υπόψη διαγωνισμό – που δεν καταλείπουν αμφιβολίες επί του περιεχομένου τους στον μέσο επιμελή οικονομικό φορέα, ως η έννοια αυτή έχει ερμηνευθεί από το ..., συνάγεται ότι οι ενώσεις οικονομικών φορέων υποβάλλουν κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται, είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από τον νομίμως εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό τους. Περαιτέρω, στις ως άνω διατάξεις ορίζεται ρητώς ότι στην προσφορά μιας ενώσεως οικονομικών φορέων θα πρέπει να προσδιορίζεται διακριτά: α) η έκταση και το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, β) η κατανομή της αμοιβής μεταξύ των μελών και γ) ο εκπρόσωπος/συντονιστής της ένωσης, τα προαναφερόμενα δε στοιχεία θα πρέπει να δηλώνονται στο Ε.Ε.Ε.Σ που υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης (βλ. άρθ. 2.2.9.1. της διακήρυξης). Επομένως, στην προσφορά μιας ένωσης οικονομικών φορέων θα πρέπει -επί ποινή απαραδέκτου- να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής, καθώς και η κατανομή της αμοιβής των μελών, η οποία (κατανομή), ως μέγεθος διακριτό από την έκταση της συμμετοχής, δεν περιλαμβάνεται κατά νόμο σε αυτήν, καθώς είναι δυνατόν να μην συμπίπτει κατά ποσοστό με αυτήν (βλ. ad hoc ΕΑΔΗΣΥ 1526/2022, σκ. 19 και 30, ΔΕφ. Τρίπολης Ν8/2019, ΑΕΠΠ 279/2020, 29/2020, 884,885/2019, 1044/2018, 1521/2021 κλπ).

Γ) Από την επισκόπηση της επίμαχης προσφοράς, προκύπτει ότι στην ενότητα Α του Μέρους II του Ε.Ε.Ε.Σ, το μέλος της ένωσης με την επωνυμία «...», δήλωσε τα εξής: «Ο ΟΦ συμμετάσχει στη διαδικασία μαζί με άλλους Οικονομικούς Φορείς Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους; Απάντηση: Ναι Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...): ... Προσδιορίστε τους άλλους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν από κοινού στη διαδικασία σύναψης σύμβασης: ... Κατά περίπτωση, επωνυμία της συμμετέχουσας ένωσης: Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: Όχι Τμήματα που συμμετάσχει ο ΟΦ Κατά περίπτωση, αναφορά του τμήματος ή των τμημάτων για τα οποία ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να υποβάλει προσφορά. Απάντηση: Η εταιρεία συμμετέχει για το σύνολο του προκηρυσσόμενου έργου ως μέλος της με την επωνυμία»

Επίσης, στην ενότητα Α του Μέρους ΙΙ του Ε.Ε.Ε.Σ, το έτερο μέλος της ένωσης («...»), δήλωσε τα εξής: «Ο ΟΦ συμμετάσχει στη διαδικασία μαζί με άλλους Οικονομικούς Φορείς Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους; Απάντηση: Ναι Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (συντονιστής, υπεύθυνος για συγκεκριμένα καθήκοντα...): ... Προσδιορίστε τους άλλους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν από κοινού στη διαδικασία σύναψης σύμβασης: ... Κατά περίπτωση, επωνυμία της συμμετέχουσας ένωσης: ... Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: Όχι Τμήματα που συμμετάσχει ο ΟΦ Κατά περίπτωση, αναφορά του τμήματος ή των τμημάτων για τα οποία ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να υποβάλει προσφορά. Απάντηση: Η εταιρεία συμμετέχει για το σύνολο του προκηρυσσόμενου έργου ως μέλος της με την επωνυμία».

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα προκύπτει ότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.2.9.1. της διακήρυξης, σε κανένα σημείο των υποβληθέντων Ε.Ε.Ε.Σ, αλλά ούτε και σε τυχόν συνοδευτική του Ε.Ε.Ε.Σ. υπεύθυνη δήλωση, δεν προσδιορίστηκε το ποσοστό και το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης (υπό την έννοια του τμήματος της σύμβασης που θα εκτελέσει έκαστο μέλος), αλλά ούτε η κατανομή της αμοιβής μεταξύ τους. Θα πρέπει, επίσης, να επισημανθεί πως μολονότι στο, από2024, ιδιωτικό συμφωνητικό της ένωσης προσδιορίζεται η έκταση και το είδος συμμετοχής εκάστου μέλους [1]. «...» (ποσοστό συμμετοχής 50,09%), διότι θα εκτελέσει τις ακόλουθες εργασίες: α. «...», β. «...», γ. «...», δ. «...» και ε. «...» και 2). «...» (ποσοστό συμμετοχής 49,91%), διότι θα εκτελέσει την εργασία «...»], εντούτοις, σε κανένα σημείο της

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

διακήρυξης δεν ορίζεται ρητώς το ποσοστό επί του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί σε κάθε προβλεπόμενη εργασία, ούτε όμως δύναται να συναχθεί ότι το ποσοστό της κατανομής της αμοιβής επί του προϋπολογισμού του έργου συνιστά την εκ του νόμου απαιτούμενη κατανομή της αμοιβής των μελών της ένωσης. Και τούτο, διότι η κατανομή της αμοιβής μπορεί να εξαρτάται από το είδος ή τη δυσκολία των εργασιών ή ακόμα και από τη συμφωνία μεταξύ των μελών της ένωσης και, σε κάθε περίπτωση, από παράγοντες που δεν συνδέονται με το ποσοστό κατανομής των εργασιών μεταξύ των μελών της ένωσης ή της συμμετοχής τους στην υπό ίδρυση ένωση.

Καταληκτικά γίνεται, εν προκειμένω, δεκτό ότι, κατά παράβαση του άρθρου 96 παρ. 7 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 2.4.1. και 2.2.9.1. της διακήρυξης, μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά της ένωσης εταιρειών «...», αφού σε κανένα σημείο των Ε.Ε.Ε.Σ που υπέβαλαν τα δύο μέλη της (ή σε τυχόν συνοδευτική του Ε.Ε.Ε.Σ υπεύθυνη δήλωση), δεν δηλώθηκε το ποσοστό και το είδος συμμετοχής των μελών και η κατανομή της αμοιβής τους, η επίμαχη δε έλλειψη δεν δύναται να αναπληρωθεί από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο υποβληθέν συμφωνητικό, καθώς - ως προελέχθη – σε αυτό αναφέρεται μόνο το είδος και το ποσοστό της συμμετοχής των μελών στην ένωση και ουχί η κατανομή της αμοιβής. Θα πρέπει μάλιστα να σημειωθεί ότι η ως άνω πλημμέλεια της προσφοράς δεν θα μπορούσε να θεραπευθεί δια της παροχής διευκρινίσεων, δυνάμει του άρθ. 102 του ν. 4412/2016, καθόσον τούτο θα προϋπέθετε την αντικατάσταση των υποβληθέντων Ε.Ε.Ε.Σ, ήτοι, θα είχε ως συνέπεια την εκ των υστέρων, μη επιτρεπτή τροποποίηση ήδη υποβληθείσας προσφοράς. Ως, άλλωστε, βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, τυχόν συμπλήρωση της εν λόγω προσφοράς, θα προσέδιδε αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην συγκεκριμένη ένωση οικονομικών φορέων σε βάρος των λοιπών συμμετεχόντων, κατά παράβαση των θεμελιωδών αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και του υγιούς ανταγωνισμού. Με βάση τα προλεχθέντα και δοθέντος ότι στην προκείμενη περίπτωση, όχι μόνο υποβλήθηκαν ελλιπή Ε.Ε.Ε.Σ., αλλά και από κανένα έγγραφο της προσφοράς δεν προκύπτει η κατανομή της αμοιβής μεταξύ των μελών της συγκεκριμένης ένωσης, η προσφορά της τελευταίας θα έπρεπε να είχε απορριφθεί κατά δέσμια αρμοδιότητα της ..., δυνάμει του άρθ. 2.4.6. της διακήρυξης. Επομένως, ο 2^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

• 3^{ος} λόγος προσφυγής: μη πλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 2.2.7. της διακήρυξης

A) Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων «...» τυγχάνει απορριπτέα, διότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.2.7. της διακήρυξης, το προσκομισθέν από την εταιρεία-μέλος της ένωσης «...» πιστοποιητικό EN ... δεν πληροί την απαίτηση περί συμπερίληψης της προσβασιμότητας σε άτομα με ειδικές ανάγκες (AMEA).

• Η παρεμβαίνουσα ένωση συνομολογεί ότι το επίμαχο πιστοποιητικό (με την ένδειξη ...) δεν έφερε επ' αυτού σημείωση περί προσβασιμότητας σε άτομα με ειδικές ανάγκες (AMEA), ωστόσο, τούτο δεν συνεπάγεται ότι δεν ήταν πιστοποιημένη για ... με τη δυνατότητα υποστήριξης της προσβασιμότητας στα AMEA, καθώς η επίμαχη σημείωση δεν είναι υποχρεωτικό να αναφέρεται στο ως άνω πιστοποιητικό.

B) Στο άρθρο 2.2.7 («Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης») της διακήρυξης ορίζεται ότι: *«Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με:*
α. Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα, σύμφωνα με το πρότυπο ISO ... ή ισοδύναμο, με πεδίο εφαρμογής τις ..., στο οποίο να συμπεριλαμβάνεται ρητά η προσβασιμότητα σε άτομα με ειδικές ανάγκες (AMEA)... β... Τα εν λόγω πιστοποιητικά τα οποία προσκομίζονται στην προσφορά, θα πρέπει να είναι εν ισχύ κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, κατά την υποβολή των προσφορών και να διατηρούνται εν ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Σε περίπτωση ένωσης εταιρειών, τα ανωτέρω εν ισχύει πιστοποιητικά συμμόρφωσης θα πρέπει να τα διαθέτουν όλες οι εταιρείες – μέλη ...».

Επίσης, στο άρθρο 82 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 62 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» παρ. 1 του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: *«... Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα*

οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς...».

Από την αδιάσπικτη γραμματική διατύπωση του όρου 2.2.7. της διακήρυξης, που δεν καταλείπει αμφιβολίες επί του περιεχομένου του στον μέσο επιμελή οικονομικό φορέα, ως η έννοια αυτή έχει ερμηνευθεί από το ..., συνάγεται σαφώς ότι κατά το στάδιο υποβολής προσφορών, οι συμμετέχοντες ήταν υποχρεωμένοι να υποβάλλουν, μεταξύ άλλων, τα επί ποινή αποκλεισμού ζητούμενα πιστοποιητικά συμμόρφωσης με συγκεκριμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης (στα οποία περιλαμβάνεται και το πιστοποιητικό EN ISO ... ή ισοδύναμο, με πεδίο εφαρμογής τις ..., στο οποίο θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και η προσβασιμότητα σε άτομα με ειδικές ανάγκες), ενώ στην περίπτωση της ένωσης οικονομικών φορέων (ως εν προκειμένω), όλα τα μέλη πρέπει να διαθέτουν τα πιστοποιητικά του ως άνω άρθρου. Στην αντίθετη περίπτωση, εάν δηλαδή κάποιος μέλος της ένωσης δεν διαθέτει το επίμαχο πιστοποιητικό (ή ισοδύναμο) ή εάν στο προσκομιζόμενο πιστοποιητικό δεν περιλαμβάνεται ρητή μνεία περί προσβασιμότητας σε άτομα με ειδικές ανάγκες, γεννάται δέσμια αρμοδιότητα του αναθέτοντος φορέα όπως απορρίψει την προσφορά.

Γ) Από την επισκόπηση των στοιχείων του οικείου φακέλου, προέκυψε ότι η ένωση εταιρειών «...» συμπεριέλαβε στον (υπο)φάκελο της τεχνικής της προσφοράς τις πιστοποιήσεις EN ISO ... που διαθέτουν τα δύο μέλη της. Ωστόσο, στο πιστοποιητικό EN ISO ... που διαθέτει η εταιρεία-μέλος «...» (βλ. αρχείο: «...», σελ. 225), δεν αναφέρεται ρητά η προσβασιμότητα σε άτομα με ειδικές ανάγκες (AMEA), ως ζητείται στο άρθρο 2.2.7 της διακήρυξης, όπερ συνεπάγεται ότι το ως άνω μέλος δεν ήταν πιστοποιημένο για ... με δυνατότητα υποστήριξης της προσβασιμότητας σε AMEA. Και τούτο, διότι στο προσκομισθέν πιστοποιητικό ISO ... (με ένδειξη ...), αναφέρονται τα ακόλουθα στοιχεία: • Αριθμός πιστοποιητικού: ... • Ημερομηνία αρχικής πιστοποίησης: ... • Ημερομηνία πιστοποίησης: ... • Τέλος περιόδου πιστοποίησης: ... 2025, όχι όμως, η αξιούμενη δυνατότητα υποστήριξης της προσβασιμότητας σε AMEA. Επειδή, η ως άνω πλημμέλεια της προσφοράς είναι ουσιώδης, δεν δύναται να «θεραπευθεί» με την εκ των υστέρων κλήση της συμμετέχουσας ένωσης προς παροχή διευκρινίσεων, αφού, κατά πάγια νομολογία, επιτρέπεται η συμπλήρωση/διευκρίνιση νομίμως κατ' αρχήν υποβληθέντων δικαιολογητικών

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

ή άλλων στοιχείων των προσφορών, όχι όμως και η αναπλήρωση μη υποβληθέντων ή μη νομίμως υποβληθέντων δικαιολογητικών και στοιχείων (βλ. ΣΤΕ 827/2019, σκ. 24, Ε.Α. 248/2020 σκ. 10, πρβλ. ΣΤΕ 1490/2019 σκ. 25, Ε.Α. 241/2020 σκ. 13, 184/2017 σκ. 9 κλπ). Εξάλλου, δεν μπορεί να πιθανολογηθεί σοβαρά ότι και επί παντελούς ελλείψεως σχετικής κρίσιμης πληροφορίας, η νέα, κατά χρόνον εφαρμοστέα, μορφή του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 διευρύνει τις εξουσίες της αναθέτουσας αρχής, ώστε αυτή να επιτρέπεται να ζητήσει και για τέτοια ακόμα στοιχεία την εκ των υστέρων υποβολή τους από τους οικονομικούς φορείς (βλ. ad hoc 725/2022 ΣΤΕ). Επομένως, με την νέα διατύπωση του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε έναν φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιον τρόπο, ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων, η δε αίτηση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας (ΣΤΕ ΕπΑν 237/2021). Καταληκτικά, γίνεται δεκτό ότι τυχόν κλήση της παρεμβαίνουσας προς συμπλήρωση της προσφοράς της μετά την πάροδο της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής προσφορών στον υπόψη διαγωνισμό (... ..2024), θα συνεπαγόταν μη νόμιμη αναπλήρωση κρίσιμων στοιχείων, τα οποία εξέλιπταν κατά τον κρίσιμο χρόνο υποβολής της προσφοράς της, με σκοπό αυτή να καταστεί επιγενομένως παραδεκτή (βλ ad hoc ΔΕφΛαρ Α42/2023, σκέψη 11). Με βάση το σύνολο των προλεχθέντων και δοθέντος ότι αφενός μεν, η Αρχή δεν δύναται να λάβει υπόψη της στοιχεία και έγγραφα που υποβλήθηκαν το πρώτον με την ασκηθείσα παρέμβαση, αφετέρου δε, στο υποβληθέν πιστοποιητικό EN ISO ... δεν αναφέρεται η ζητούμενη δυνατότητα υποστήριξης της προσβασιμότητας σε άτομα με ειδικές ανάγκες, αν και τούτο ζητείται επί ποινή απαραδέκτου στη διακήρυξη, ο 3^{ος} λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

• 4^{ος} λόγος προσφυγής: μη πλήρωση της απαίτησης σχετικά με τον χρόνο ανταπόκρισης του αναδόχου για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

A) Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων «...» τυγχάνει απορριπτέα, διότι από τα έγγραφα που προσκόμισε μαζί με την προσφορά της αποδείχθηκε ότι δεν πληροί την απαίτηση του Παραρτήματος III της διακήρυξης σχετικά με τον χρόνο ανταπόκρισης στις έκτακτες ανάγκες του αναθέτοντος φορέα.

• Η παρεμβαίνουσα ένωση υποστηρίζει ότι στην προσφορά της δήλωσε σαφώς ότι ο χρόνος απόκρισής της στις έκτακτες ανάγκες της ... ορίζεται καταρχάς σε ... λεπτά (...), ενώ το γεγονός ότι παρέθεσε και το ανώτατο χρονικό σημείο ανταπόκρισης (...), δεν συνεπάγεται ότι δεν καλύπτει το ελάχιστο χρονικό όριο των είκοσι λεπτών. Ως δε χαρακτηριστικά αναφέρει στην παρέμβασή της: «... λαμβάνοντας υπόψη ότι η εταιρεία μας δεσμεύεται για το κατώτατο χρονικό σημείο απόκρισης και το καλύπτει δηλώνοντας χρόνο μικρότερο των οριζόμενων κατ' ελάχιστο είκοσι λεπτών, ο οικείος λόγος της προβάλλεται αβασίμως.».

B) Στο άρθρο 2.3.2. («Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών») της διακήρυξης προβλέπεται ως προς το κριτήριο αξιολόγησης 2: «Τρόπος αντιμετώπισης του έργου» τα εξής: «Θα αξιολογηθεί η μέθοδος εξασφάλισης και συνεχούς διατήρησης του απαιτούμενου ... και ανταπόκρισης σε έκτακτες ..., τα ... και τεχνικές παρακολούθησης, το σχέδιο ελέγχου ποιότητας και εκτέλεσης των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και οι παρεχόμενοι δείκτες ... της σύμβασης από τον συμμετέχοντα ... 2. Οι υποψήφιοι που θα υποβάλουν τη σχετική περιγραφή του τρόπου αντιμετώπισης του έργου με τα αναφερόμενα στοιχεία θα βαθμολογηθούν με 100 βαθμούς. Σχετικώς και αναλογικά, θα αξιολογηθούν και βαθμολογηθούν επιπλέον: • ο χρόνος απόκρισης σε έκτακτες ανάγκες • αριθμός επιπλέον προσωπικού που μπορεί να διατεθεί • τα ... και η λειτουργία του Κέντρου ... του συμμετέχοντα κατά την εκτέλεση της σύμβασης (αποδεικτικά στοιχεία του ανωτέρω συνιστούν ενδεικτικά το ..., οι εκτυπώσεις ... και οι σχετικές διαδικασίες). • το σχέδιο ελέγχου ποιότητας και εκτέλεσης των παρεχόμενων υπηρεσιών • οι παρεχόμενοι ... της σύμβασης από τον συμμετέχοντα • λοιπές προτάσεις του συμμετέχοντα ... 4. ... Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 150 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου...».

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

• Επίσης, στην παρ. 2.4.3.2. («Τεχνική προσφορά») της διακήρυξης, ορίζεται - μεταξύ άλλων- ότι: «Ο οικονομικός φορέας θα καταθέσει επίσης στην τεχνική προσφορά τα σχετικά έγγραφα βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί και βαθμολογηθεί η προσφορά του, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο άρθρο 2.3.2.».

• Ειδικά ως προς το ζήτημα της ανταπόκρισης του αναδόχου στις έκτακτες ανάγκες του αναθέτοντος φορέα, στο Παράρτημα III: «Τεχνικές προδιαγραφές» της διακήρυξης ορίζονται τα εξής (βλ. σελ. 91): «1. Ο Ανάδοχος... Παρέχει, όλες τις ημέρες του χρόνου, σε περίπτωση που η ... κατά την απόλυτη κρίση της ή και το ίδιο το ... αποφασίσει να ζητήσει την ενίσχυσή του για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος απόκρισης πρέπει να είναι άμεσος και σε καμία περίπτωση μεγαλύτερος των ... λεπτών. Η υπηρεσία αυτή αποχωρεί μόνο όταν εκλείψει η ... της ή όταν οι ανάγκες καλυφθούν από ... ή όταν το ζητήσει η Η έχει το δικαίωμα να προξενήσει μέχρι και ανά έτος για να ελέγξει χρόνο και τρόπο αντίδρασης της υπηρεσίας αυτής...».

Από την αδιάσπικτη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς ήταν υποχρεωμένοι να συμπεριλάβουν στον (υπο)φάκελο της τεχνικής τους προσφοράς, το σύνολο των εγγράφων βάσει των οποίων θα βαθμολογηθεί η προσφορά τους. Ειδικότερα, στο άρθρο 2.3.2. της διακήρυξης προβλέπεται ότι η βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών κυμαίνεται από 100 βαθμούς (το ελάχιστο), σε περίπτωση που καλύπτονται οι απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και αυξάνεται μέχρι 150 βαθμούς (το μέγιστο), όταν υπερκαλύπτονται οι σχετικές απαιτήσεις, ενώ στο Παράρτημα των τεχνικών προδιαγραφών προβλέπεται ότι θα πρέπει να παρέχεται υπηρεσία ..., όλες τις ημέρες του χρόνου, σε περίπτωση που η ... αποφασίσει να ζητήσει την ενίσχυση του υπάρχοντος προσωπικού για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών, ο δε χρόνος ανταπόκρισης του αναδόχου στις έκτακτες αυτές ανάγκες θα πρέπει να είναι άμεσος και σε καμία περίπτωση μεγαλύτερος των ... λεπτών.

Γ) Ως προς το κριτήριο αξιολόγησης 2.2: «Τρόπος αντιμετώπισης του έργου», η ένωση εταιρειών «...» προσκόμισε το αρχείο: «Τεχνική προσφορά ...», στο οποίο αναφέρονται τα εξής (βλ. σελ. 162): «Ειδικά για την ... του συνόλου των

..., συνδρομή από ... της εταιρίας μας: Σε ... λεπτά (...) έως και μία ώρα και ... (...) ... στο σημείο του προβλήματος...». Από την ανωτέρω δήλωση συνάγεται ότι η προσφορά της εν λόγω ένωσης δεν καλύπτει τις οικείες τεχνικές προδιαγραφές και ιδίως, δεν καλύπτει την απαίτηση περί ... σε έκτακτες ανάγκες ... λεπτών το αργότερο, καθώς στην προσφορά της δεν δηλώθηκε ένας σταθερός -και μη δυνάμενος να τροποποιηθεί- χρόνος ... λεπτών, ως ακριβώς ζητείται στο Παράρτημα III, αλλά ένα εύρος του χρόνου ανταπόκρισης, που κυμαίνεται από ... λεπτά έως μια ώρα και ... λεπτά, το οποίο (εύρος), ως είναι εύλογο, αποκλίνει από τον ρητώς και με σαφήνεια προσδιορισμένο στη διακήρυξη χρόνο ανταπόκρισης, απορριπτομένων των περί αντιθέτου ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας. Θα πρέπει μάλιστα στο σημείο αυτό να επισημανθεί, ότι η παράθεση του ελάχιστου και μέγιστου χρόνου απόκρισης στην προσφορά της καθής η προσφυγή, συνεπάγεται άνευ άλλου τινός (σε κάθε δε περίπτωση, κατά δήλωση της ίδιας της ένωσης), ότι η τελευταία δεν θα είναι πάντοτε σε θέση να ανταποκριθεί στον ίδιο, πολλώ δε μάλλον, στον αξιούμενο χρόνο απόκρισης. Περαιτέρω, ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η ως άνω πλημμέλεια της προσφοράς δεν δύναται να «θεραπευθεί» με προσφυγή στη διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και τούτο, διότι οι διευκρινίσεις δεν μπορούν να «θεραπεύσουν» την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών, των οποίων η υποβολή ήταν απαραίτητη βάσει ρητών και σαφώς διατυπωθέντων όρων της διακήρυξης, ούτε να οδηγήσουν στην τροποποίηση ήδη υποβληθείσας προσφοράς (βλ. ΑΕΠΠ 656_657/2021, Δ.Ε.Ε απόφαση της 29^{ης}.03.2012, SAG ELV Slovensko κλπ, υπόθεση C-599/10, σκ. 40, απόφαση της 11^{ης}.05.2017, Archus και Gama, υπόθεση C-131/16, σκ. 31, απόφαση της 4^{ης}.05.2017, Esaprojektsp. z.o.o. κατά Województwo Łódzkie, υπόθεση C-387/14, σκ. 37-40). Με βάση τα προλεχθέντα και δοθέντος ότι η ίδια η παρεμβαίνουσα συνομολογεί πως ο χρόνος απόκρισής της στις έκτακτες ανάγκες του αναθέτοντος φορέα δεν θα είναι πάντοτε σταθερός (...), ως προβλέπεται στην παρούσα διακήρυξη, αλλά δύναται να κυμαίνεται από ... λεπτά (ελάχιστο χρονικό όριο) έως μια ώρα και ... λεπτά (μέγιστο χρονικό όριο), ο 4^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

9. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, η δε ασκηθείσα παρέμβαση πρέπει

Αριθμός απόφασης: 66 / 2025

να απορριφθεί. Το κατατεθέν παράβολο πρέπει να επιστραφεί στην προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει τη με αριθ. .../...2024 απόφαση του Δ.Σ. του αναθέτοντος φορέα, που εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με συστημικό αριθμό Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ..., κατά το σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του προσκομισθέντος παραβόλου, ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000,00€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2024 και εκδόθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2025, στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ